

Socialinių problemų sprendimo galimybės ir socialinio darbo profesijos prestižas

Eugenijus Dunajevas

Vilniaus universiteto Sociologijos ir socialinio darbo institutas, eugenijus.dunajevas@fsf.vu.lt

Nagrinėjama problema:

Viena iš pagrindinių socialinio darbo funkcijų yra spręsti socialines problemas. Socialinį darbą daugiausia dirba arba socialines paslaugas teikia specialias žinias ir kompetencijas turintys asmenys – socialiniai darbuotojai.

Kadangi socialinis darbas daugiausia yra paslaugų teikimas, todėl socialiniai darbuotojai yra esminė socialinio darbo ar socialinių paslaugų teikimo funkcijos sudedamoji dalis.

Socialinio darbo rezultatai priklauso nuo daugelio veiksnių, iš kurių ypač svarbūs socialinių darbuotojų turimos kompetencijos ir žinios bei interesas atliekamam darbui.

Tai, kiek profesijos atstovai turi reikalingų kompetencijų, žinių bei yra suinteresuoti atliekama veikla ir jos rezultatais, tiesiogiai priklauso nuo profesijos prestižo. Kuo profesijos prestižas yra didesnis, tuo labiau profesine veikla užsiims geriausi atitinkamų studijų programų absolventai, profesijos nariai bus labiau motyvuoti atitinkamai veiklai ir jos rezultatams ir, atvirkščiai, – kuo profesijos prestižas yra žemesnis, tuo labiau profesine veikla užsiims prasčiausi atitinkamų studijų programų absolventai, profesijos atstovai bus mažai motyvuoti atitinkamai veiklai ir jos rezultatams.

Apibendrinant galima teigti, kad socialinių problemų sprendimas tiesiogiai priklauso nuo socialinių darbuotojų profesijos prestižo.

Tyrimo metodika:

Atliekant tyrimą buvo siekiama išsiaiškinti, kaip galima konceptualizuoti profesijos prestižą, koks yra socialinio darbo profesijos prestižas ir atitinkamai kokie veiksniai lemia socialinio darbo profesijos prestižą.

Profesijos prestižo hipotetinius indikatorius buvo siekiama nustatyti tiriant, kaip profesijos prestižą supranta įvairių profesijų atstovai. Tam naudota kokybinė tyrimo metodologija. Buvo atlikti 8 interviu (informacinis prisistatymas). Gauta informacija buvo tvarkoma, duomenys kategorizuojami ir sintezuojami. Buvo įvardyti hipotetiniai profesijos prestižo indikatoriai.

Siekiant nustatyti, koks yra socialinio darbo profesijos prestižas ir kokie veiksniai lemia socialinio darbo profesijos prestižą, remiantis pirmame tyrimo etape įvardytais hipotetiniais profesijos prestižo indikatoriais buvo suformuotas klausimynas, jį užpildė 130 socialinių darbuotojų.

Tyrimo rezultatai:

Kokybinio tyrimo metu buvo identifikuotos šios trys profesijos prestižo indikatorių grupės: piniginės pajamos; teigiamos emocijos, išgyvenimai, patiriami atliekant veiklą; visuomenės narių pripažinimas, padėka, pagarba asmenims, atliekantiems atitinkamą veiklą.

Pirminiai kiekybinio tyrimo rezultatai parodė, kad socialiniai darbuotojai prastai vertina socialinio darbo profesijos prestižą.

Analizuojant veiksnius, kurie lemia socialinio darbo profesijos prestižą, galima teigti, kad piniginių pajamų ir socialinio pripažinimo sudedamosios dalys lemia žemą socialinio darbo profesijos prestižą. O teigiamos emocijos ir išgyvenimai, patiriami dirbant socialinį darbą, kelia socialinio darbo profesijos prestižą.